

GEMEENTE ALBRANDSWAARD

1^e Begrotingswijziging 2021

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
A. FINANCIËLE UITGANGSPOSITIE	5
B. KADERS PROGRAMMABEGROTING/1 ^e BEGROTINGSWIJZIGING 2021	7
C. AUTONOME ONTWIKKELINGEN 2021	9
D. OMBUIGINGEN PER PROGRAMMA	11
E. INZET ENECOGELDEN/ALGEMENE RESERVE	17

INLEIDING.

De coronacrisis heeft een enorme impact op onze samenleving. Dit speelt zelfs mondiaal. De impact is ongekend voor de mensen die door het Coronavirus ziek zijn geworden of zelfs aan de gevolgen zijn overleden. Onze gedachten gaan uit naar hen, de families om hen heen en de hulpverleners.

Veel inwoners, ondernemers en organisaties ervaren de directe gevolgen en neveneffecten die sommige maatregelen met zich meebrengen die zijn gericht op het inperken van de virusverspreiding. Lockdown's, inkomensverlies, gemis aan opdrachten, baanonzekerheid, steunpakketten, aanpassingen in onderwijs en doorkruist studieverloop, afgelasten van (sport-)evenementen, exposities, uitvoeringen, concerten en bijeenkomsten, geannuleerde reizen, thuiswerken, omgaan met quarantaine en hygiëne, het wennen aan een 1,5 meter samenleving met, nog steeds, veel onzekerheden. Dit is nog maar een kleine greep uit de facetten die het beeld van de voorbij maanden kenmerkt. Een beeld waar we voorlopig nog niet vanaf lijken te zijn.

De stap van deze situatie in onze samenleving naar een gemeentebegroting is best groot en komt ons nogal zakelijk voor. U deelt dit gevoel wellicht met ons. Ondanks dat zetten we deze stap omdat de begrotingstaak uw en onze aandacht vraagt.

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk. Dat blijkt uit de primitieve begroting 2021-2024 van onze gemeente. De primitieve begroting toont hoe we er financieel voorstaan wanneer we niet ombuigen. We zijn als gemeente Albrandswaard niet de enige gemeente met financiële zorgen. Veel gemeenten, waaronder wij, hebben deze situatie onder de aandacht gebracht van Gedeputeerde Staten (toezichthouder) en VNG (belangenbehartiger bij het kabinet). Tot op heden zijn afdoende maatregelen van het kabinet uitgebleven die "als vanzelf" onze begroting sluitend maken. We zullen zelf keuzes moeten maken om dit te bereiken. Dat dat lukt is een belang dat telt. Inwoners hebben recht op een gemeente die zich tot het uiterste inspant het eigen financieel huishoudboekje op orde te houden.

Wat veroorzaakt die financiële druk op onze begroting? De kostenstijging in het sociaal domein is substantieel en grotendeels ook structureel. De uitvoering is steeds meer in stringente regelgeving verankerd. Die strikte en dwingende rijksregelgeving maakt het ons en onze medewerkers in de gemeentelijke praktijk niet altijd eenvoudiger om voortdurend die efficiëntie en effectiviteit van oplossingen te realiseren, die wij beogen. De uitvoering is georganiseerd via (deels opgelegde) samenwerkingsverbanden. De directe invloed, ook op de uitgavenontwikkeling, is daardoor minder groot. Niet elke gemeentelijke partner in het samenwerkingsverband voelt dezelfde noodzaak. Dat maakt het niet eenvoudiger. Hiernaast hebben we te maken met, wat we noemen, autonome factoren. Dat zijn ontwikkelingen die we niet zomaar kunnen beïnvloeden. Voorbeelden hiervan zijn demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing, en de praktijk van indicatiestelling door diverse redelijk zelfstandig functionerende beroepsgroepen, zoals artsen en andere hulpverleners.

Ook andere gemeentelijke taken vragen (meer) geld. Het kabinet benadrukt de urgentie van transitie-opgaven zoals klimaatadaptie, energietransitie en de overgang naar een duurzame en circulaire economie. Hiervoor zijn veel middelen nodig die tot nu toe ontbreken. Het is goed en noodzakelijk dat steeds meer milieuvriendelijkere verwerkingstechnieken van afvalstoffen worden ontwikkeld. Echter de kosten ervan zijn hoog.

Het rijk introduceert regelmatig omvangrijke en complexe wetgeving. De gemeentelijke uitvoeringskosten van die complexe wetgeving liggen vaak hoger dan het rijk compenseert. Het tekort blijft dan helaas voor rekening van de gemeenten. Een voorbeeld van complexe wetgeving waarvan de uitvoeringskosten hoger liggen dan de rijkscompensatie is de Omgevingswet.

We constateren tot slot dat het onderhoud van bestaande voorzieningen en infrastructuur, bijvoorbeeld gebouwen en groen, steeds meer kost. Niet zozeer omdat we het niveau op “nog mooier en nog schoner” willen hebben. De betrokken kostenstijgingen zitten ‘m vooral in loon- en prijsstijgingen.

Tegen deze stroom van kostenstijgingen in staan we samen met u voor de opgave de financiën van onze gemeente zo gezond mogelijk te houden. We hebben naar aanleiding van de primitieve begroting (begroting op basis van ongewijzigd beleid) een ombuigingspakket samengesteld. Doel hiervan is een sluitende begroting te verkrijgen. In onze brieven van 16 juni 2020 en 14 juli 2020 aan uw raad hebben wij de noodzaak van een ombuigingspakket aangekondigd. Daarbij hebben wij u tevens in hoofdlijnen geschetst waar onze gedachten naar uit gaan. In deze notitie hebben wij onze voorstellen uitgewerkt. Bij het samenstellen van dit pakket zijn wij niet over één nacht ijs gegaan. Wij zijn ons namelijk erg bewust van de impact die elke ombuigingsmaatregel heeft, voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en onze eigen organisatie.

Bij de samenstelling van het ombuigingspakket hebben wij de afwegingen gemaakt langs de volgende criteria:

- een zo klein mogelijk negatieve impact voor de inwoners;
- zoveel mogelijk de ambities van de Agenda van de Samenleving overeind houden;
- een zo eerlijk mogelijke verdeling van de ombuigingen over de onderscheiden begrotingsprogramma's;
- zoveel mogelijk handhaven van het financieel weerstandsvermogen van de gemeente;
- een zo beperkt mogelijke verzwarende van de financiële lasten voor de inwoners.

Wij konden als gemeente in 2020 opbrengsten uit de verkoop van onze ENECO-aandelen aan de algemene reserve toevoegen. Met uw raad is in het voorjaar een verkenning geweest hoe deze opbrengsten ten goede kunnen komen van onze gemeenschap. We hebben uw suggesties gebruikt. Tevens hebben wij aanvullende voorstellen gemaakt om een deel van de betrokken gelden zo in te zetten dat de druk op onze financiële positie wordt verlicht. Bij voorkeur zo structureel mogelijk. Ook hier zijn de inwoners immers bij gebaat. Het vermindert namelijk de noodzaak om ten koste van het lokaal voorzieningenniveau het financieel huishoudboekje van de gemeente op orde te houden. Ook deze voorstellen zijn in deze notitie toegelicht.

Het ombuigingspakket bieden wij u aan in de vorm van de 1ste begrotingswijziging. Het voordeel hiervan is dat wij het voor u zo transparant mogelijk willen maken op welke onderdelen en in welke mate wij u ombuigingen voorstellen.

Het college van Albrandswaard,
September 2020.

A. FINANCIËLE UITGANGSPOSITIE

Algemeen financieel kader

Algemeen kader is dat de gemeentefinanciën een solide basis vormt voor het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke ambities. Beleid en ambitie zullen aan de voorkant aan dit principe worden getoetst. Eventuele tekorten die in programma's van de begroting ontstaan, of extra uitgaven die moeten worden gedaan, dienen in eerste aanleg ook binnen het programma zelf te worden opgelost.

Het weerstandsvermogen van de gemeente Albrandswaard dient minimaal voldoende te blijven (Ratio > 1,0) gezien alle financiële onzekerheden waarmee wij als gemeente te maken hebben. Deze financiële onzekerheden zijn ook niet altijd goed te kwantificeren. De bestemmingsreserves dekken specifieke risico's af, maar niet allemaal. De reservepositie blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt.

Financieel perspectief 2021

In onderstaande tabel wordt een financiële samenvatting gegeven van deze 1^e begrotingswijziging 2021-2024.

Financieel perspectief begroting 2021-2024.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Saldo Primitieve Begroting 2021:	-485.100	-693.100	-602.900	-1.266.400
Autonome ontwikkelingen (hoofdstuk C).	-267.450	-287.450	-287.450	-232.450
Ombuigingen per Programma (hoofdstuk D).	1.019.720	1.474.760	1.536.140	1.560.440
Programma 1 Openbare Orde & Veiligheid en Algemeen Bestuur	12.700	312.700	362.700	412.700
Programma 2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	-	-	-	-
Programma 3 Buitenruimte	329.900	349.900	365.900	365.900
Programma 4 Financiën	389.920	411.360	375.540	343.840
Programma 5 Educatie	28.000	28.000	28.000	28.000
Programma 6 Sport	-	-	-	-
Programma 7 Sociaal Domein	226.700	340.300	371.500	377.500
Bestuursondersteuning (programma 1)	32.500	32.500	32.500	32.500
Totaal aan Mutaties/Ombuigingen:	752.270	1.187.310	1.248.690	1.327.990
Saldo meerjarenperspectief ná 1^e Begrotingswijziging 2021:	267.170	494.210	645.790	61.590

Financieel toezichtkader van de provincie

In de begrotingscirculaire in 2021 hebben Gedeputeerde Staten de volgende uitgangspunten aangegeven waar de begroting 2021 aan moet voldoen om voor repressief toezicht in aanmerking te blijven komen.

1. De begroting 2021 dient structureel en reëel in evenwicht te zijn of, als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in 2024 uiterlijk tot stand wordt gebracht.
2. De vastgestelde begroting 2021 dient tijdig voor 15 november aan Gedeputeerde Staten te zijn toegezonden.

Met het 'structureel en reëel evenwicht' in bovenstaande punten wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten en dat er sprake is van realistische ramingen.

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	-993	-877	-664	-1.388
Saldo mutaties reserves	508	184	62	122
Saldo ombuigingen	241	754	895	1.054
Saldo ombuigingen mutaties reserves	511	433	354	275
Begrotingssaldo	267	494	646	62
Saldo incidentele baten en lasten	-729	-102	116	116
Saldo incidentele baten en lasten ombuigingen	100	55	55	0
Gecorrigeerd saldo	-362	448	818	179
	nadeel	voordeel	voordeel	voordeel

Ondanks dat we in 2021 nog geen voordelig gecorrigeerd saldo hebben, laten we in daaropvolgende jaren duidelijk zien dat er door deze 1e begrotingswijziging een structureel evenwicht ontstaat.

B. KADERS PROGRAMMABEGROTING en 1^e BEGROTINGSWIJZIGING 2021

Kaderstelling programmabegroting en 1^e begrotingswijziging 2021

Als basis voor het ontwerp van de primitieve Programmabegroting 2021-2024 en deze 1^e begrotingswijziging 2021 hebben wij de volgende kaders gehanteerd:

- Vertretpunt voor de concept-Programmabegroting 2021-2024 is het saldo van de begroting 2020 met inachtneming van de uitkomsten van de 1^e tussenrapportage 2020.
- Wij verwerken de gevolgen van de meest actuele financiële ontwikkelingen rondom de producten en het meerjareninvesteringsprogramma en voeren daarvoor reële ramingen op.
- Het beroep op het gemeentelijk weerstandsvermogen (algemene reserve) om tekorten in de exploitatie te dekken dient zo beperkt mogelijk te blijven.
- Wij hanteren bij de opstelling van het begrotingsproces de rekenkundige waarden zoals hieronder opgenomen tabel A en B.

Tabel A

Jaar	Woningvoorraad per 1-1*	Inwoners per 1-1**
2020	10.496	25.607
2021	10.655	25.989
2022	10.853	26.464
2023	10.853	26.464
2024	11.039	26.910

* Bron: Planmonitor

** Bron: Inwoners doorberekend naar woningvoorraad en gemiddelde huishoudensgrootte voor Albrandswaard volgens het CBS

Tabel B

Omschrijving	2021	2022-2024
Prijsontwikkeling:		
Inflatiecorrectie	0%	1,4%
Subsidies:		
Compensatie instellingen voor prijs- en loonontwikkelingen	0%	1,4%
Gemeenschappelijke regelingen:		
Algemeen:	Begroting	Begroting/
SVHW	4,25%-2,6%	1,4%
MRDH	2,8%-0,9%	4,25%-2,6%
		2,8%-0,9%
Mutaties gemeentelijke tarieven:		
Onroerende zaakbelastingen (opbrengst)	3%	3%
Leges etc.	3%	3%
Inkomsten uit verhuur	3%	3%
Afvalstoffenheffing kostendekkend (kd)	kd	kd
Rioolrecht kostendekkend (kd)	kd	kd
Begraafplaatsen (kd)	kd	kd
Gemeentefondsuitkering (circulaire)	Mei 2020	Mei 2020

Toelichting en financiële gevolgen van kaderstelling

Inflatiecorrectie en subsidies.

In het centraal economisch plan 2020 van het CPB wordt de inflatie (geharmoniseerde consumentenprijsindex) voor 2021 voorlopig gesteld op 1,6%. In het meerjarenperspectief van onze begroting 2022-2024 is gematigd 1,4% gehanteerd vanwege het doorlopen ombuigingsproces waarbij voor elke budget een heroverweging en herberekening heeft plaatsgevonden.

Index gemeenschappelijke regelingen

Algemene regel is dat we de ingediende meerjarenbegrotingen exact gevolgd hebben, of 1,4% gematigde index gehanteerd hebben voor het meerjarenperspectief 2022-2024.

Voor de GR'en regio Rotterdam – Rijnmond en NRIJ wordt jaarlijks een (raads)besluit genomen om de berekeningsystematiek van de financiële werkgroep van de Kring van gemeentesecretarissen te volgen. Deze komt uit op 1,4%. Het bestuur van SVHW heeft voor personele en materiële lasten respectievelijk 4,25% en 2,6% vastgesteld. Voor de kaderstelling van de MRDH wordt het Haaglanden kader gevolgd. Deze bestaat eveneens uit een percentage voor personele en materiële lasten van respectievelijk 2,8% en 0,9%.

Index gemeentelijke tarieven

Voor de gemeentelijke heffingen geldt het uitgangspunt van kostendekkend. Voor de leges, gemeentebelasting en inkomsten uit verhuur geldt een (tarief of inkomsten) stijging van 3%.

Afvalstoffenheffing.

Op basis van bovenstaand uitgangspunt voor de gemeentelijke heffingen, leidt dit voor de afvalstoffenheffing tot een aanzienlijke stijging in de primaire begroting 2021-2024. De oorzaken van de kostenstijging zijn onder andere:

- Hogere verwerkingskosten van restafval (nieuwe tarieven aanbesteding).
- Hogere kosten bedrijfsvoering NV BAR-Afval.
- Opbrengstdaling van herbruikbaar afval (papier/plastic/metalen).
- Uitstel DIFTAR.

Zoals u in de primaire begroting kunt zien resulteert deze kostenstijging, met als uitgangspunt kostendekkendheid, tot een tariefsstijging voor inwoners met ongeveer 41%. Dit vinden wij als college voor onze inwoners een ongewenste grote stijging in één jaar. Wij stellen daarom voor om de huidige voorziening afvalstoffenheffing vanuit de algemene reserve aan te vullen met € 600.000,-. Hiermee kunnen wij het scenario bekostigen om deze kostenstijging voor onze inwoners over twee jaar uit te spreiden. Dit geeft een tariefsstijging van 21% in 2021 in plaats van 41%.

Het streven is om in 2022 dan kostendekkendheid te realiseren; dit onder voorbehoud van (autonome) ontwikkelingen en de invoersnelheid van DIFTAR. De nieuwe tarieven zullen bij de vaststelling van de belastingverordening 2021 in de raadsvergadering van december 2020 worden aangeboden.

C. AUTONOME ONTWIKKELINGEN 2021-2024.

Autonome ontwikkelingen vinden plaats die hun invloed hebben op de beleidsagenda van 2021 en de financiën van Albrandswaard. Ook zijn hierdoor aanpassingen nodig op het bestaande beleid. Onderstaand benoemen wij de onderwerpen en geven daar waar mogelijk de financiële gevolgen weer.

Investering/Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2021	2022	2023	2024
Wonen	Regionale samenwerking	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Wonen	Actualisatie woonvisie	-30.000			
OmgevingsWet	ICT en nieuwe taken	-55.000	-55.000	-55.000	
OmgevingsWet	Uitwerking Omgevingsvisie	-30.000			
Duurzaamheid	Verlaging eerder opgehoogde budget ivm vulling reserve		70.000	70.000	70.000
Sociaal/ICT	Invoering ICT systeem voor uitvoering WvGGZ	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Dienstverlening	Dashboard baliemeting	-7.450	-7.450	-7.450	-7.450
Beheer Openbare Ruimte	Areaaluitbreiding Noordrand waterwegen	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Diverse producten	Gevolgen Corona pandemie	-100.000	-250.000	-250.000	-250.000
Totaal		-267.450	-287.450	-287.450	-232.450

Wonen.

De bestuurlijke ondersteuning in de regionale samenwerking heeft betrekking op een financiële bijdrage aan het Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam. De bijdrage was voor 2020 eenmalig in de begroting opgenomen en wordt vanaf 2021 structureel begroot.

De actualisatie van de Woonvisie is als speerpunt opgenomen in de programmabegroting 2021, omdat wij graag willen inspelen op innovatieve ideeën en nieuwe woonvormen. Daarnaast neemt het aantal inwoners met dementie de komende jaren ook in Albrandswaard fors toe. Dit maakt het noodzakelijk om woonvormen voor deze inwoners en de zorgverlening goed op elkaar af te stemmen.

OmgevingsWet.

De hoofdlijn van de Omgevingsvisie wordt in 2021 voor enkele specifieke gebieden in Albrandswaard concreter uitgewerkt in zogenaamde gebiedsprogramma's. Dit is als speerpunt opgenomen in de programmabegroting 2021 en hiervoor zijn incidenteel extra middelen nodig. Daarnaast zijn tot 2024 extra middelen nodig om alle processen voor de Omgevingswet te kunnen inrichten. De invoeringsdatum is verschoven naar 1 januari 2022. De gevraagde middelen zijn nodig voor vernieuwing van informatievoorzieningen, aansluiting op het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het opleiden van medewerkers. Dit loopt ook na 1 januari 2022 nog door.

Duurzaamheid

In verband met het voorstel om de gevormde reserve duurzaamheid te vullen met € 2.500.000,- (zie hoofdstuk E), is de verwachting dat we minder aanspraak zullen maken op het eerder gevormde structurele budget binnen het programma. We stellen daarom voor dit budget structureel met ingang van 2022 met € 70.000,- te verlagen, waarbij dit budget dekking geeft voor de doorlopende kosten en de reserve voor incidentele uitgaven/investeringen.

Sociaal/ICT.

Voor het kunnen uitvoeren van de WvGGZ is er een nieuw ICT systeem nodig met een jaarlijks kostenplaatje van ongeveer € 15.000,-

Dienstverlening.

De wensen en verwachtingen van onze inwoners met betrekking tot onze dienstverlening verandert. Om hier zo goed en adequaat mogelijk op in te spelen vinden wij het wenselijk om doorlopend de klanttevredenheid te meten. Om dit te kunnen doen zijn verschillende systemen op de markt. In 2021 willen wij een besluit nemen over de aanschaf van een systeem dat doorlopend de kwaliteit van onze dienstverlening monitort.

Beheer Openbare Ruimte.

Voor de areaaluitbreiding van de waterwegen aan de Noordrand hebben we voor onderhoudskosten ongeveer € 15.000,- per jaar extra nodig.

Gevolgen Corona pandemie.

Ondanks dat we nog geen nauwkeurige inschatting kunnen maken omtrent de structurele kosten door de Corona crisis, is onze inschatting dat het toch minimaal om de genoemde bedragen zal gaan. Wij denken hierbij in ieder geval aan extra kosten voor participatie en bijstand en daarbij behorende ambtelijke inzet. We proberen u bij de 2e tussenrapportage 2020 meer nauwkeurige cijfers te presenteren en een concreet beeld te schetsen.

D. Ombuigingen per Programma.

Onderstaand geven wij per programma een overzicht van voorgestelde ombuigingen/bezuinigingen met daarbij een inschatting van de (financiële) gevolgen voor onze bedrijfsvoering en maatschappelijke impact.

Programma 1. Openbare Orde & Veiligheid en Algemeen Bestuur:

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2021	2022	2023	2024
Veiligheid.	Halvering budget particuliere beveiliging.	5.000	5.000	5.000	5.000
Dienstverlening.	Legesverhoging.	7.700	7.700	7.700	7.700
BAR-bijdrage.	Taakstelling GR BAR.	0	300.000	350.000	400.000
Totaal:		12.700	312.700	362.700	412.700

Particuliere beveiliging.

Halveren van het budget inzet van particuliere beveiliging: Particuliere beveiliging wordt in de gemeente ingezet als middel om woninginbraken, auto- en fietsendiefstallen tegen te gaan. Met de particuliere beveiliging creëren we meer ogen en oren in de wijk op de zogenaamde hotspotlocaties.

Er is in de cijfers geen duidelijke daling van delicten te zien na de inzet van dit instrument. Wel lijkt het vooral een preventieve werking te hebben, maar ook bewustwording en zichtbaarheid. We overwegen de BOA's en politie extra in te zetten op hotspotlocaties in bepaalde perioden. Ook de inzet van de Mobiele Camera Unit is een goed alternatief.

Legesverhoging.

We stellen voor om de volgende leges te verhogen:

1. Huwelijksleges: bij een verhoging van € 50,- levert dit - afhankelijk van het aantal huwelijken in een jaar - ongeveer € 4.000,- op. Daarbij moet opgemerkt worden dat er in 2019 50% minder betaalde huwelijken zijn geweest dan in 2018.
2. Trouwboekje: bij een verhoging van € 10,- levert dit ongeveer € 700,- per jaar op.
3. Uittreksels: de kosten van de uittreksels kunnen verhoogd worden. Op jaarbasis levert dit bij een verhoging van € 65,- per uittreksel ongeveer € 3.000,- per jaar op. Voor alle andere producten hanteren we de landelijk vastgestelde tarieven. Daarbij zitten we aan de maximumbedragen. Het totaalbedrag is afhankelijk van de werkelijke aantallen die op jaarbasis plaatsvinden. De kosten voor de dienstverlening aan inwoners worden hiermee hoger.

Taakstelling GR-BAR.

Conform de door de raden van de deelnemende gemeenten ingediende zienswijzen en de reactie hierop van het DB, boeken we voor de BAR-Organisatie een taakstelling in op basis van nog te bepalen scenario's 1/2/3% => 150/300/450k ingaande 2022. Het genomen uitgangspunt is 2-3% bijdrageverlaging voor Albrandswaard met een (groei) staffel.

Programma 3. Buitenruimte:

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2021	2022	2023	2024
Openbaar groen dagelijks onderhoud.	Omvorming beplanting naar goedkoper en eenvoudiger beheer.	20.000	40.000	40.000	40.000
Planmatig onderhoud wegen.	Verlaging onderhoudsniveau.	100.000	100.000	100.000	100.000
Dagelijks onderhoud wegen.	Verlaging onderhoudsniveau.	60.200	60.200	60.200	60.200
Gladheidsbestrijding.	Besparing door mildere winters/goedkopere inkoop.	19.000	19.000	19.000	19.000
Civiele kunstwerken	Minder onderhoud.	40.000	40.000	40.000	40.000
Straatmeubilair.	Minder onderhoud.	10.000	10.000	10.000	10.000
Waterwegen planmatig onderhoud.	Minder externe advieskosten.	2.500	2.500	2.500	2.500
Speelvoorzieningen.	Verlaging Inspectiekosten.	14.200	14.200	14.200	14.200
Kabels en Leidingen.	Verhoging kosten i.r.t. enkele van de bovenstaande ombuigingen.	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Riolering	Verhoging kostentoerekening.	75.000	75.000	75.000	75.000
Vastgoed	Besparing op onderhoud.	0	0	16.000	16.000
Totaal:		329.900	349.900	365.900	365.900

Openbaar groen dagelijks.

Investeren in de dure beheergroepen zoals rozen en hagen en omvormen naar heester beplanting en gras. Dit vraagt wel een investering van € 50.000 gedurende 3 jaar waarbij we voorstellen die uit de ontvangen Enecogelden/Algemene reserve te dekken. Grote plantvakken en lintbeplanting (langs doorgaande wegen), bedrijventerreinen, sportcomplexen, etc. worden omgevormd naar ruwgras / kruidenrijke grasvelden; met 1x per jaar maaien en afvoeren van het maaisel.

Planmatig en dagelijks onderhoud wegen.

Voor de korte termijn is dit mogelijk zonder dat de kwaliteit te veel achteruit gaat. Langer (meer dan 5 jaar) in stand houden zorgt voor meer hobbels, gaten, losse stoeptegels, plaatselijke reparaties (lappendeken), plassen, etc. Alleen het noodzakelijke onderhoud kan worden gedaan.

Gladheidsbestrijding.

We houden rekening met de mildere winters. Maatschappelijk effect is klein omdat dit alleen vraagt om goede planning/inkoop en een adequate (flexibel inzetbare) formatie binnen de buitendienst.

Civiele kunstwerken.

Minder schilderwerk waardoor het kwaliteitsniveau van de kunstwerken verminderd. We voeren alleen het noodzakelijke onderhoud uit (bijvoorbeeld plekgewijs schilderen bij afbladderende verf) waarbij op de lange termijn een grotere kans bestaat op houtrot en roest.

Straatmeubilair.

Minder vervangen/plaatsen van straatmeubilair en een beperking van het aantal afvalbakken in de openbare ruimte. Hoofdzakelijk blijven er alleen afvalbakken op verblijfsplekken. Afvalbakken op routes verdwijnen. Minder verzoeken voor het vervangen/plaatsen van straatmeubilair zullen worden gehonoreerd.

Waterwegen planmatig onderhoud.

We verminderen het budget voor externe advieskosten. Hiervan maken we al steeds minder gebruik.

Speelvoorzieningen/inspectiekosten.

Dit wordt bijna volledig al door de GR BAR uitgevoerd. Dit budget kan vervallen.

Kabels en Leidingen.

Iets hogere kosten om zo enkele van bovenstaande ombuigingen mogelijk te maken (verschuiving van budget).

Riolering.

We stellen voor om de kostentoerekening aan riolering meer in lijn te brengen met de daadwerkelijk gemaakte kosten in de afgelopen jaren. Het gaat dan om een verhoogde toerekening van straatreiniging (naar 25%), kolkenonderhoud (naar 75%) en baggeren (naar 50%). Hierdoor nemen de kosten in exploitatie af en binnen het product riolering toe. Hiervoor hebben we voorlopig voldoende voorziening/reserves ter dekking, waardoor het tarief voor de inwoners op korte termijn niet hoeft te stijgen maar de daadwerkelijk begroting van riolering wel een betere en reële raming wordt.

Vastgoed.

Onderzoeken naar mogelijkheden afstoten schoolgebouw Poortugaal Noord op de lang(ere) termijn. Verlaging onderhoudskosten voor dit pand. Wellicht in combinatie met andere ontwikkelingen te bezien.

Programma 4. Financiën:

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2021	2022	2023	2024
Belasting/inkomsten.	Extra inkomsten op basis van raming woningbouw en inwoneraantal (zie tabel A pag.7)	0	150.000	200.000	250.000
Reserve rentelasten	Vorming reserve rentelasten op basis van opgave dure leningen BNG.	511.000	433.000	354.000	275.000
Algemeen:	Stelpost: ca 10% niet (tijdig) te realiseren van het gehele ombuigingspakket.	-121.080	-171.640	-178.460	-181.160
		389.920	411.360	375.540	343.840

Algemene inkomstenraming.

Op basis van de raming van het aantal woningen en inwoners vinden wij het verantwoord om hierop onze inkomstenraming aan te passen. Het gaat dan om toekomstige inkomsten van extra OZB (woningaantal) als inkomsten uit de Algemene Uitkering (inwoneraantallen etc.).

Belangrijk om hierbij te vermelden is dat we in de primaire begroting al rekening hebben gehouden (conform VNG calculaties) dat onze Algemene Uitkering sterk zal dalen door het beoogde herverdelingseffect waarbij vooral, zoals het zich nu laat aanzien, kleine(re) gemeenten minder inkomsten zullen gaan krijgen uit deze Rijksbijdrage.

Reserve rentelasten.

Om structurele ruimte te creëren in de begroting vanuit de huidige leningen, zijn er twee opties. Het daadwerkelijk oversluiten, of het creëren van een reserve. In de basis zit er tussen het vormen van een reserve en daadwerkelijk herstructureren geen verschil. De basis voor beide opties is de opgave van de BNG. De looptijd en het rentevoordeel bij daadwerkelijk herstructureren, bepalen tevens de looptijd en de hoogte van de reserve, alsmede het jaarlijkse bedrag wat vanuit de reserve terugstroomt in de exploitatie.

Het vormen van een reserve "rentelasten" kent de volgende voordelen ten opzicht van daadwerkelijk oversluiten:

- geen boeterente, middelen blijven in eigen beheer.
- heeft verder geen effect op tarieven en geen administratieve doorwerking en verwerking renterisiconorm binnen begroting.
- is nog terug te draaien in financieel goede tijden.
- effect op begroting is gelijk aan herstructurering.
- is eenvoudig en transparant door te voeren zonder risico tussen besluitvorming en daadwerkelijk oversluiten.

Kanttekening:

De provincie leunt vooralsnog vooral op het BBV. Hierin staat dat in principe alle toevoegingen en onttrekkingen aan een reserve incidenteel van aard zijn. De enige uitzondering is een reserve kapitaallasten.

De financiële situatie binnen gemeenten, mede door ontwikkelingen en beleid vanuit Den Haag (onder andere fluctuaties en onzekerheden binnen het gemeentefonds en overhevelen taken zonder evenredige budgetten), creëert echter de noodzaak om creatief en ondernemend te kijken naar mogelijkheden binnen de begroting en de grenzen op te zoeken en wellicht wat op te rekken. Mede ter onderschrijving van eerdere signalen die zijn afgegeven richting Den Haag over de financiële situatie binnen gemeenten.

Er zijn inmiddels meer gemeenten die het vormen van een reserve "overrente" overwegen of doorvoeren. Inmiddels is bij de commissie BBV gevraagd of er voor de reserve "overrente" een zelfde uitzondering gemaakt kan worden als voor een kapitaallasten reserve. Deze casus loopt. Ook is de optie met de accountant besproken, die staat achter het initiatief en noemt als één van de opties "je kan het ook gewoon proberen", maar is hierin ook niet beslissingsbevoegd. Ook in de gesprekken bij de provincie, van 9 juli jongstleden, is de optie en de noodzaak tot financiële aanpassing en ondernemerschap ter tafel gebracht door enkele wethouders.

De kans is aanwezig dat de provincie, vanuit haar controlerende rol, het BBV niet ruimer of vrijer interpreteert, en het vormen van een reserve "overrente" niet toestaat. Dan zullen we het moeten corrigeren in 2021, door alsnog een daadwerkelijke herstructurering van de leningen door te laten voeren via de BNG.

De opgave vanuit de BNG is een momentopname, en aan fluctuatie onderhevig. Mocht uiteindelijk een daadwerkelijke herstructurering nodig zijn, zullen de bedragen verschillen met wat nu in het voorstel staat. Afhankelijk van tijd, hoogte bedrag en rentepercentages.

Algemene stelpost ombuigingen.

Ondanks dat we ervan overtuigd zijn een concreet en haalbaar pakket aan ombuigingen aan u voor te leggen, moeten we ook zo eerlijk zijn dat de praktijk vaak weerbarstiger is en niet alle ombuigingen (deels) haalbaar blijken of worden ingehaald door nieuwe ontwikkelingen. We nemen hiervoor een stelpost op van 10% van het totaalbedrag aan voorgestelde ombuigingen waardoor we niet in de toekomst een mogelijk "gat" in onze begroting veroorzaken. We zullen deze stelpost ieder nieuw begrotingsjaar opnieuw beoordelen op nut en noodzaak en indien nodig u vragen deze bij te stellen.

Programma 5. Educatie:

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2021	2022	2023	2024
Educatieve agenda.	Halvering van het budget	18.000	18.000	18.000	18.000

	educatieve agenda.				
Leerplicht.	Aframen budget op basis van jaarlijks overschot in de afgelopen jaren.	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal:		28.000	28.000	28.000	28.000

Na analyse hebben we vastgesteld dat we in de afgelopen jaren op deze posten budget overhielden en daarom stellen we nu in deze ombuigingsronde aan u voor om deze af te ramen met genoemde bedragen. Dit betekent wel dat we verdere ambities op dit vlak moeten beperken.

Programma 7. Sociaal Domein:

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2021	2022	2023	2024
Subsidies SWA en jongerenwerk	Verlaging bijdragen SWA	30.000	30.000	30.000	30.000
Inkomsten verhuur.	Extra mogelijkheden verhuur door SWA geeft verlaging bijdrage gemeente.	5.000	10.000	10.000	10.000
Bijdrage SWA.	Preventielessen verslaving door SWA op scholen vervalt.	10.000	10.000	10.000	10.000
Participatie.	Project aanpak jeugdwerkloosheid vervalt.	16.000	16.000	16.000	16.000
Innovatie en preventiesubsidies.	Opvoeren reserve innovatie en preventiesubsidies.	74.500	74.500	74.500	74.500
Gratis OV 60+ minima	Verlaging budget door aanpassing naar werkelijk gebruik.	25.000	25.000	25.000	25.000
Handhaving	Verlaging kosten handhaving	51.200	174.800	206.000	212.000
Schuldhelpverlening	Budget over in afgelopen jaren	15.000	0	0	0
Totaal:		226.700	340.300	371.500	377.500

Subsidie SWA en jongerenwerk:

Door meer samenwerking met verenigingen en organisaties én door werkzaamheden van het jongerenwerk te verschuiven naar de buurtsportcoach is in overleg met de SWA een bezuiniging mogelijk van € 30.000 zonder dat daar, met de kennis van nu, grote maatschappelijke gevolgen te verwachten zijn.

Participatie.

Alle jongeren zonder startkwalificatie én een groot deel van de Albrandswaardse jongeren zonder werk worden geholpen via "de jonge Krijger" Omdat hier dubbelingen zitten met het project aanpak jeugdwerkloosheid kunnen we het project aanpak jeugdwerkloosheid laten vervallen zonder grote maatschappelijke gevolgen.

Innovatie en preventiesubsidies.

In plaats van een jaarlijkse raming van € 74.500,- aan subsidies aan innovatie en preventie, stellen we voor om een reserve hiervoor te vormen uit de ontvangen Enecogelden van € 700.000,- waaruit we

naar onze inschatting de komende 10 jaar de aanvragen kunnen financieren. Hierdoor kan het huidige budget uit de exploitatie vervallen.

Gratis OV 60+ minima.

Het gratis OV voor 60+ minima kost minder dan begroot. We kunnen het budget structureel verlagen met € 25.000,-

Handhaving.

Op basis van de gepresenteerde knoppen waaraan we kunnen draaien om de (toekomstige) kosten binnen het sociaal domein te kunnen blijven beheersen, stellen wij voor om het onderdeel handhaving te gaan doorvoeren. Gestaffeld kunnen we hierbij de vermelde kosten inboeken als kostenbesparing.

Schuldhelpverlening.

In de afgelopen jaren hebben we telkens ongeveer € 15.000,- overgehouden aan budget schuldhelpverlening. We stellen nu voor om dit budget alleen voor 2021 af te ramen met dit bedrag, omdat we nog niet kunnen overzien hoe de schuldhelpverlening er meerjarig uit zal komen te zien. Mede gezien de coronacrisis.

Bestuursondersteuning (programma 1):

Product	Omschrijving	Structurele gevolgen			
		2021	2022	2023	2024
Bestuursondersteuning Regieteam	Bezuiniging bezetting regieteam.	32.500	32.500	32.500	32.500
Totaal Bestuur:		32.500	32.500	32.500	32.500

Bestuursondersteuning.

Net als de taakstelling voor de GR BAR-organisatie stellen we voor om 2-3% te bezuinigen op ons regieteam.

E. Inzet Enecogelden/Algemene Reserve.

Bij het vaststellen van de 1^e tussenrapportage 2020 is het ontvangen bedrag van € 17.055.400,- voorlopig aan de Algemene Reserve toegevoegd. Ons voorstel is om hiervan de volgende bedragen in te zetten voor:

Algemene reserve	Saldo per	Saldo per
	31-12-2019	31-12-2020
Algemene Reserve.	8.894.794	5.786.292
Storting opbrengst aandelenverkoop Eneco (1e tr 2020).		17.055.400
Saldo ná 1^e tussenrapportage 2020:		22.841.692
<u>Uitnames uit ombuigingsvoorstellen:</u>		
<i>Reserve Innovatie & preventiesubsidie fonds 10 jr. Sociaal</i>		-700.000
<i>Reserve kapitaallasten BOR 3 x € 50.000,-</i>		-150.000
<i>Reserve rentelasten</i>		-1.900.000
<i>Reserve betaalbare woningen.</i>		-1.500.000
<i>Reserve negatieve prognose De Omloop.</i>		-3.700.000
<i>Reserve duurzaamheid.</i>		-2.500.000
<i>Ophoging voorziening Afvalstoffen.</i>		-600.000
Actueel Saldo:		11.791.692

Met het resterende saldo zien we tevens een versterking van ons weerstandsvermogen:

Beschikbare weerstandscapaciteit na 1e wijziging 2021	
Weerstandsonderdelen	Huidige capaciteit
Algemene reserve	€ 11.791.700
Reserve MPO	€ 1.905.300
Reserve Sociaal domein	€ 1.519.300
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 15.216.300

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 15.216.300	=	3,8
	Benodigde weerstandscapaciteit	=	(€ 3.026.799 + € 909.000) = € 3.965.799	=	